

Denne søgbare PDF-fil er downloadet fra min personlige hjemmeside www.ronlev.dk.

Det er tilladt at dele PDF-filen med andre, da der ikke er ophavsret til titlen.

Besøg www.ronlev.dk. Måske er der andre af mine flere tusinde artikler og scannede bøger, der har interesse.

Mange venlige hilsener

Claus Rønlev

AALBORG BYS JORDER

FRA 1546—1869

(FRAGMENTARISK)

VED

P. C. KNUDSEN

KOMMUNELÆRER

AALBORG

BALLERMANN & JENSENS BOGTRYKKERI

1922

OPLAG: 100 EKSEMPLARER.

AALBORG BYS JORDER

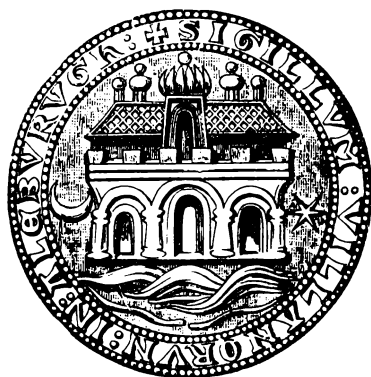
FRA 1546—1869

(FRAGMENTARISK)

VED

P. C. KNUDSEN

KOMMUNELÆRER

AALBORG

BALLERMANN & JENSENS BOGTRYKKERI

1922

Forord.

Nærværende Arbejde gør ingenlunde Fordring paa at være udtømmende. Det er kun et Lejlighedsarbejde af fragmentarisk Art. Der findes endnu mange Kilder, som kunde yde udmærket Materiale til Supplement, men de er bekostelige og ikke let tilgængelige.

Arbejdet grunder sig dog hovedsagelig paa Arkivstudier. En Del af Stoffet stammer fra afdøde Landinspektør, Kaptejn *J. Overgaards* Arkiv, som i sin Tid overgik til hans Efterfølger, Hr. Landinspektør *P. T. Olsen*, der velvilligst har stillet det til Udgiverens Raadighed. Ogsaa Kæmnerarkivet, Hospitalsarkivet samt Arkivet i Gabelsgade er benyttet.

AALBORG, i November 1921.

P. C. Knudsen.

DET ÆLDSTE DOKUMENT, hvori Aalborg Bys Jorder omtales, findes i Byens af Kong Christian den Tredje givne Privilegier, dateret Sct. Petri Cathedris Dag Aar 1546. Heri siges, at Byen skal nyde sin fri Fædrift, saaledes som samme har været af gammel Tid, hvoraf man kan se, at Byens Ret til Jorderne er betydelig ældre end Privilegierne og sandsynligvis gaar tilbage til den graa Oldtid. — Disse Jorder er de meget betydelige Arealer, der i en Halvkreds omgiver Byen mod Øst, Syd og Vest.

Langt senere, henimod Midten af det 18. Aarhundrede, skænkedes Byens Fattigvæsen de saakaldte „Højer-ske Jorder“ paa Viborg Mark, og atter noget senere, noget efter Midten af det 18. Aarhundrede, købte Fattigvæsenet en stor Havelod, „Scottergaarden“ kaldet, der endnu udgør en Del af Fattigvæsenets Aktiver.

I Indledningen til fornævnte Privilegier siges udtrykkelig, at de ere givne Byen, fordi de ældre Dokumenter, der omhandlede Byens Friheder og Rettigheder, var bortkomne og tilintetgjorte i den kort Tid i Forvejen tilendebragte Grevens Fejde, navnlig ved Byens Brand og Ødelæggelse under Kampen med Skipper Clement og Kongens Tropper.

I Privilegiernes 36. Post siges med Hensyn til Bygrænsen og Fædriften: „Desligeste skulle fornævnte vore Undersaatter i Aalborg nyde deres frie Fædrift hertil Byen for hver Mands Tiltale, eftersom de plejer at have af gammel Tid. Og skal samme deres Bys Birkeret og Frihed

forstrække sig først mod Vest til Hasseris Aa og mod Syd til den store Høj, som staar i Drastrup Siiger ved Adelvejen, og saa mod Øst til Aaen syd om Kjettrup Kær, item øst fra Byen mod Liiden nord om Landvadet, til Slots-Enge vedtage (o: begynde), til den store Sten, som staar nord i Fædriften, og saa mod Øst fra Landvadet op til den lille Høj, som ligger imellem begge Alveje, hvor de grenes og fører til Nørre-Tranders og Sundby. Item syd og vest for fornævnte Høj ud mod Liiden op til Filsted (Sohngaardsholm) Mark og mod Syd, til Gugs Enge vedtage (o: begynde) og saa mod Vest til Aaen.“

At imidlertid ikke al Jord, som ligger indenfor denne Grænse, har været Byens Ejendom længe før den Tid kan blandt andet ses af, at Kong Hans' Enke, Dronning Christine, i Forbindelse med sin Søn, Christian den Anden, ved Gavebrev af 1513, der findes i Hospitalets Arkiv, har skænket til Helligaandsklostret (det nuværende Hospital) det Kronen tilhørende Sct. Jørgens Hospital med tiliggende Markjorder (der endnu tilhører Hospitalet) imod, at Munkene skulde være forpligtet til fremdeles at optage syge i Hospitalet og „til evig Tid“ afholde visse Messer for afdøde Kong Hans, hans efterlevende Dronning og Søn samt deres Efterkommeres Sjæle.

Ogsaa „Vesterladegaard“, hvis Jorder ligger tæt op til Byen og næsten paa alle Sider er omgivne af dennes Jorder, har paa denne Tid været Ladegaard til Aalborghus Slot og saaledes Byen uvedkommende, endogsaa i Henseende til Jurisdiktion, ligesom rimeligvis ogsaa den store Engstrækning, der fra Hasseris og Gug Bys Enge i Syd som en Kile skyder sig ind imellem Byens Jorder imod Nord til Kærs Mølle og tilhører dels Vesterladegaard og dels Sohngaardsholm, allerede paa den Tid har tilhørt disse Gaarde.

„Vester Ladegaard“ laa dér, hvor nu Kommunehospitalet ligger. En Del af dens Jorder blev den $\frac{1}{1}$ 1876 indlemmet i Aalborg Købstad.

V. L. var tidligere Ladegaard til Aalborghus. I en Synsforretning fra 1629 kaldes den „aldeles borte og øde“ (Svenskekriegen). I Aaret 1631 anføres, at der „sønden i Gaarden findes en Lade, ifjor begyndte at opsættes, 30 Bin-

dinger langt. Tværs overfor samme Lade er i lige Maade paa Ladegaarden opsat et nyt Fæehus, 30 Bindinger langt.“

V. L. tilhørte Kronen til 1674, da den blev mageskiftet (61 Tdr. Hartkorn) til Thøger Lassen, hvis Svigersøn Hans Benzon til Sohngaardsholm (d. 1715) 1691—92 udkøbte sine Medarvinger af den. Hans Søn Kaptajn Joh. Benzon solgte 1737 V. L. (med Gods ialt 256 Tdr. Hartk.) for 9900 Rd. grov K. til Thøger Lassen til Høstmark, hvis Enke Karen Wraae siden ejede den til sin Død 1771, da den paa Auktion blev solgt for 28,000 Rd. til Chr. Chrstensen, hvis Enke Birgitte ejede den 1783.

Om V. L. aføres 1778: Den er en fri og complet Sædegaard, som hører til Set. Budolphi Sogn, Borgegaarden er af Muur- og Bindingsværk, teglhængt. Hovedgaardstøst 37 Tdr. 4 S. 3 Fdk., Bøndergods 264 Tdr. 4 S. 2 Fdk.

Der er allerede tidligt opstaaet Stridigheder med detilgrænsende Lodsejere om deres og Byens Jorders Grænser og gensidige Rettigheder, navnlig i Henseende til Fædriften. Det synes, at de tilgrænsende Lodsejere fra gammel Tid af med Frihed har benyttet Byens Udmarks-Jorder til Græsning og til at skære Græstørv paa og har søgt at udvide deres Grænser paa Byens Bekostning, i hvilken Henseende er mærkeligt et af Aalborg Bys Borgmester i Aaret 1553 ført Tingsvidne om en af Sandemænd fra Fleskum Herred foretagen Skelsætning imellem Sundby og Fjellerup m. fl. Byers Marker, hvorved ogsaa Aalborg Bymark er berørt, hvorfor ogsaa Byen efter Andragende har faaet nævnte Skelsætning kendt „død og magtesløs at være“ ved et af Kong Frederik d. Anden fra Haderslev Hus udstedt aabent Brev — efter at Sagen var bleven undersøgt paa Aastedet af Rigsraaderne Jørgen Rosenkrantz, Mandrup Parsbjerg og Albert Friis m. fl.

Denne fri Benyttelse af Byens Udmarksjorder har omsider ført til bestemt Paastand fra de omliggende Lodsejeres Side paa fælles Fædrift med Aalborg By paa dennes Grund, i hvilken Henseende de tilgrænsende Lodsejere væsentlig støttede sig til en Bemærkning i Landmaalingsprotokollen — formentlig fra 1688 — om, at Aalborg Bys

Fædrift var fælles med Hasseris By, og da Magistraten i Aalborg støttede sig paa Indholdet af Privilegiernes foran nævnte Post 36 nægtede at erkende denne Paastands Rigtighed og i det hele taget søgte at hæmme de stedfindende Overgreb, udviklede der sig meget vidtløftige Retstrætter, der synes at have taget sin Begyndelse i Slutningen af det 17. Aarhundrede, idet en Bytingsdom ses at være afsagt 1695.

Disse Stridigheder blev først til endebragte ved følgende Forlig, der endnu staar ved Magt:

1. Forlig af 15. Septbr. 1749, stadfæstet i Højesteret d. 14. Novbr. 1749, imellem Ejeren af Vesterladegaard og Aalborg By.
2. Forlig af 24. og 25. Oktober 1755, allerh. confirmeret den 28. Novbr. 1755, imellem Lodsejerne i Hasseris, nemlig Grev Levetzau til Restrup som største Lodsejer i Hasseris, Stiftprovsten for Mensalgodset og Forstanderen for Aalborg Hospital for Hospitalets Gods i Hasseris paa den ene Side og Aalborg By paa den anden Side.
3. Forlig af 28. September 1757, allerh. confirmeret den 15. Sept. 1758, imellem Sohngaardsholms Ejere paa den ene og Aalborg By paa den anden Side.

Disse Forlig staar som sagt endnu ved Magt, og de Skel og Grænser, der i Henhold til disse Forlig er afsatte ved tvende d. 7. Januar 1757 og 26. Maj 1759 afholdte Skelforretninger, er de endnu for Byen gældende, hvilket ogsaa ses af et af Landinspektør Seip i Aaret 1805 optaget Kort over Byens Jorder, hvori der henvises til Skelforretninger.

Samtlige disse Kommuner fra gammel Tid tilhørende Jorder er i Matrikullen 1844 opførte under Mtc. Nr. 4 og 5, Fleskum Herred, Aalborg Amt, og Mtr. Nr. 80 i Hornum Herred, Aalborg Amt. De udgør tilsammen $1138^{2980}/_{14000}$ Tdr. Land, af Hartkorn 73 Td. 1 Skp. 1 Fd. $2\frac{1}{2}$ Album. — Gammelskat: 50 Rdl, 24 Sk.

Foruden disse Jorder ejer Kommunen endnu den saakaldte Carstens Mark eller Bjerringgaard, som Byen ifølge Skøde af 12. Juli 1756, udstedt af Generalmajor de Thura, har tilkøbt sig for ialt 750 Rdl. De paa Ejendommen værende Bygninger, Træerne i Haven o. s. v. blev derefter bortsolgte til en Pris af 539 Rdl. 5 Mk. 11 Sk., saa Ejen-

dommen, hvis Areal er $33^{8520}/_{14000}$ Td. Ld. og opført i Matrikullen under Mtr. Nr. 81, af Hartkorn 3 Td. 5 Skp. 1 Fdk. $1\frac{3}{4}$ Alb. (Gammelskat 25 Rdl. $39\frac{1}{2}$ Sk.), faktisk kun staar Kommunen i en Sum af 210 Rdl. 5 Sk. Jorderne, der stødte umiddelbart op til Byens Jorder, er optagne paa førnævnte af Landinspektør Seip forfærdigede Kort af 1805. De er ligesom Byens øvrige Jord inddelt i Parceller.

I senere Tider har Kommunen endnu erhvervet nogle mindre Arealer, nemlig Bakkeskraaningens Vest for „Bakkegaarden“ (Øst for Byen) til Udvidelse af Militærets daværende Skydeplads; fremdeles et Jordareal af Fryden- dal (Sydvest for Byen), hvilket Areal er tillagt Vandværkets Grund. Endvidere en Plads i Nørresundby, Øst for Hovedlandevejsgaden igennem Byen, samt endelig forskellige Arealer inde i Byen til Udvidelse og Regulering af Gader og Torve.

I Aaret 1858 er der sluttelig — ifølge et i Kæmnerarkivet beroende Kort — foregaaet et Magelæg til Regulering af Grænsen imellem Blegkildehuset og Byen, hvorom dog ikke Magelægskort ses at være oprettet, men Magelæget er derimod approberet ved Indenrigsministeriets Resolution af 1. Juni 1861.

For Byens ældre Jorder havde man ingen Adkomstveise, saaledes som det af det foregaaende vil ses, og skønt det ikke vides, at Ejendomsretten fra nogen Side er bleven bestridt — bortset fra de i Midten og Slutningen af forrige Aarhundrede tilendebragte Retstrætter angaaende Græsningsret osv. — har Byens Bestyrelse dog fundet det rigtigt at erhverve Ejendomsdom for nævnte Jorder, hvilket da ogsaa er fuldbyrdet ifølge kgl. Bevilling af 12. Marts 1857 ved Dom, afsagt under Aalborg By- og Herredstingsret den 9. August 1858, tinglæst i Aalborg Bytingsprotokol d. 25. Okt. 1858 og protokolleret Nr. 21, Folio 529. I Dommen er ogsaa optaget Bjerringgaard eller „Carstens Mark“, uagtet et originalt Skøde endnu findes i Byens Arkiv, hvad man maa have overset.

Byens Jorder er aldrig bleven udskiftede, men ejes endnu — naar undtages de til private i Tidens Løb solgte Grundstykker — af Kommunen i sin Helhed. Oprindeligt

blev Jorderne som andre Steder brugt i Fællesskab af Indbyggerne eller rettere benyttede af disse til fælles Græsning for Heste og Kvæg, ligesom ogsaa Hospitalet (det tidligere Helligaandskloster) fra ældgammel Tid og senere Vognmandslauget havde fri Græsning paa Byens Jorder for visse Stykker Kvæg og Heste.

Efterhaanden er nogle af de nærmestliggende og frugtbare Stykker inddragne til Agerbrug (navnlig Syd for Byen) og udlejet til Byens Borgere. I Aaret 1796 blev Hospitalets Græsningsret afløst i H. t. allerhøjeste Resolution af 8. April 1796 imod kontant Udbetaling af 500 Rdl. (se Skøde af 13. Juni 1797 fra Hospitalets Direktion, tinglæst den 3. Juli 1797, beroende i Byens Arkiv), og Følgen heraf var, at der af Vestermark blev indtaget 14 Lodder til Dyrkning; disse Lodder bortlejedes straks for en aarlig Afgift af 466 Rdl. 64 Sk. Desuagtet var Byens hele Indtægt af Jorden i Aaret 1797 kun 2309 Rdl. 88 Sk.

Fællesgræsningen, der var bleven reguleret i H. t. Cancelliets Resolution af 20. Ocb. 1777 ved et af Magistraten d. 19. Januar 1778 udstedt Reglement, vedvarende indtil Aaret 1840, i hvilket Aar der efter Regnskabet er

indkommet i Jordleje . . . . . 4386 Rdl. 36 Sk.

og i Græsleje for 40 Heste og 105 Køer 330 -

Tilsammen 4716 Rdl. 36 Sk.

Efter at der i Aarene 1838—40 var bleven truffen Foranstaltning til Inddeling af Byens Jorder i Parceller, og den Vognmandslauget endnu tilkommende Græsningsret var bleven opløst mod en Pengegodtgørelse, blev alle Byens Jorder i 1841 bortforpagtede, og Indtægten steg derved straks til 7788 Rdl. 2 Sk. og er siden bestandig forøget, saa at Udbyttet f. Eks. i 1869 af Byens Jorder har været

1: Afgift af de til Dyrkning udlejede Jorder 13836 Rl. 38 Sk.

2: - - Eksercerpladsen 343 - 64 -

3: - - Militære Skydebaner 369 - 72 -

4: - - Indtægt af Grusgravsn 182 - 60 -

14,732 Rl. 42 Sk.

Fragaar kgl. Skatter og Afgifter: 455 - 90 -

Bliver Indtægten: 14,276 - 48 -

Paa Byens Jorder er Tid efter anden anlagt fire Lystanlæg, der nu fører Navnene „Frederikskilde“, „Frederiksminde“, „Carolinelund“ og „Carolinekilde“. I daglig Tale nævnes de oftest ved deres ældre Navne, nemlig henholdsvis „Kilden“ (i ældre Tid „Pappegøjehaven“), „Skovbakken“, „Militæranlægget“ og „Blegkilde“. „Frederikskilde“ (Kilden) og „Frederiksminde“ (Skovbakken) er paabegyndt ca. 1763 og efterhaanden udvidede, hvorved især Klubben Enighedens Medlemmer og Kattuntrykker, Dannebrogsmænd Schiellerup var virksom — ligesom ogsaa Apoteker Kayerød.

„Karolinelund“ (Militæranlægget) overlodes som ubevokset Plads i Aaret 1824 afgiftfri til 3. j. Inf.-Regiments Officerer, imod at de skulde lade den over Jordstykket gaaende Fædriftsvej indgrøfte og iøvrigt renoncere paa Jordstykket, naar det maatte anses fornødent. Selve Anlægget blev først nogenlunde fuldført 1838—40. Beplantningen tog sin Begyndelse 1827—28 efter Tilskyndelse af Major D. V. Hegermann. Siden bidrog Oberst L. N. de Bretteville i høj Grad til Anlæggets Vedligeholdelse og Forskønnelse. Atter senere testamenterede afdøde Apoteker L. L. Lange en Kapital til Opførelse af en Pavillon (opført 1882). Disse to sidstnævnte Mænds Fortjenester har man hærdret ved at opkalde Brettevillesgade og Langesgade efter dem.

Foruden ovenanførte Kommunen i sin Helhed tilhørende Jorder ejer den endnu nogle Fattigvæsenet skænkede Jorder samt en af dette indkøbt Have, nemlig:

1) De saakaldte Højerske Jorder paa Viborg Mark af samlet Areal $6^{6820}/_{14000}$ Td. Ld., Hartkorn 7 Skp. $1\frac{3}{4}$ Alb. Jorderne udgør Halvdelen af de Magister Johan Højer i Aalborg i sin Tid tilhørende Jorder paa Viborg Mark og blev af hans Enke Cathrine Arctander ved Gavebrev af 18 Debember 1741 skænket til lige Deling imellem Aalborg og Viborg Byers fattige, som „sorterer under de fattiges Væsen efter den kgl. Forordning af 1708“. Jorderne maa efter Gavebrevets Lydende „aldrig sælges eller afhændes til nogen, men skal blive som meldt er de fattige til Bedste ved den aarlige deraf indkommende Leje eller Afgift“.

2) En Have, „Scottegaarden“ kaldet, som erhvervedes af Fattigvæsenet den 15. April 1738 ved Køb af Hans Wisning for 400 Rdl., hvoraf dog Sælgeren skænkede 100 Rdl. til et Legat under Fattigvæsenets Bestyrelse, hvilket Legat er prioriteret i Grundstykket og skal forrentes med 5 pCt. p. A.

— — —
Ved Skøde af 9. Juli 1810, tinglæst den 30. Septbr. 1811, har Magistraten overdraget den mosaiske Menighed til Kirkegaard en Jordstrimmel indeholdende $573\frac{1}{2}$ □ Al., beliggende imellem den der forbigaaende Vej imod Øst og en Parcel af Vestermarken mod Vest (Markmandens Lod), imod at der blev erlagt en Kendelse af 20 Rdl. samt mod Forpligtelse til ikke at maatte opføre Bygninger paa Grundstykket, der skulde indhegnes og fremtidig vedligeholdes. Overdragelsen er bevilget ved den kgl. danske Cansellis Skrivelse af 19. Maj 1810.

Ved Tingsvidne af 18. Januar 1841 har Stenhugger og Brolægger Thomas Barthold Thomsen Kjærgaard som Ejer af Stedet Nr. 71 Str. B. paa Ladegaardsvejen erhvervet Ejendomsret paa et Stykke Jord, der ligger ved den mosaiske Menigheds Begravelsesplads, imellem denne og Hasserisvejen, der løber forbi Almenkirkegaarden, eller, som den ogsaa kaldes, Sct. Jørgens Kirkegaard. Bemældte Jordstykker har derefter nævnte Th. B. Thomsen Kjærgaard ved Skøde af 31. Decbr. 1840, tinglæst den 15. Februar 1841, overdraget til den mosaiske Menighed.

Byens Matricul og Hartkorn i Aaret 1781.

„Frederich Christian Worestrup,
Deres Kongl. May. Byefoged i Aalborg,

Giør vitterlig, at for mig haver ladet andrage Aalborg Bys Kiemner Sr. Christian Lassen Hübertz, hvorledes han i underdanigst Følge højlovlig Cammercollegiis Desision over Velædle Velbyrdige nu Salig Hr. Kammerraad og Amtsforvalter Claus Holmers aflagte Regnskab fra 1741 er beføiet at oplyse nuværende Eiere af den udi Aaret 1688 gjorte Matricul over Aalborg Bys Hartkorn, derfor haver den

Velædle, Velbyrdige og Velvise Magistrat forfattet en Speciel Designation over alle de, som eragter at have til Eje og Brug, hvis som bemeldte Designation indeholder. Til den Ende indkaldes herved S. T. Fru Cancelliraadinde Christensen til Vester Ladegaard, S. T. Hr. Justitsraad og Hospitalsforstander Trap, Kiølmændene: S. T. Hr. Justitsraad Ryberg, Hr. Lauritz Winde, Jens Berlin, Christen Ørsnes, Jens Hansen Lund, Salig Jens Michelsens Enke i Kiers Mølle, med Laugværge Jens Pedersen Kiærulf, Mads Pedersen i Gammel Mølle, Christen Jensen Springborg i Nye Mølle, Søren Larsen Holm, Podemester, Chresten Sørensen, Podemester, Anders Graulev, Podemester, Christen Hylleborg, Bleegmand i Bleegaarden, samt Poul Jensen, Slagter, og Lars Damsgaard her i Byens, Niels Mortensen, Doctor, Erik Mortensen, Lauritz Povlsen, Povl Povlsen og Morten Jacobsen, alle udi Hasseris. for mig i Retten at møde paa Aalborg Bye-Ting Mandagen den 10. December førstkommende, for at høre læse den af Velbemeldte Magistraten over Aalborg Byes Matricul forfattede Designation, om de haver noget derimod at erindre, eller Tilsvar, da Kiemneren derefter et lovlig Tingsvidne agter at erhverve.

Aalborg, d. 3. Decbr. 1781.

Wormstrup.“

Aalborg Byes Landmaalings Matricul Aar 1781

Ejerens Navn, som bruger selv Jorden og Ejendommene	Matr. Nr.	Aalborg Bye	Nye Matriculs Hartkorn			
			Td.	Sk.	F. G.	Alb.
Søren Larsen, Podemester	1	Een indelukket Hauge	1	1	2	
Hr. Justitsraad Jens Thagaard og Salig Truels Matzens	2	Een Hauge Vesten Bleggaarden	0	5	0	0
Hr. Christen Ørsnes i Aalborg	3	Een Hauge Sønden Vester-Port	1	0	2	2
Sr. Jens Berlin i Aalborg	4	Een Hauge Østen Vester-Port	0	4	0	0
Hr. Justitsraad Jens Thagaard og Madame Sal. Truels Matzens	5	Een Hauge Vesten Bleggaarden	0	3	0	2
Sr. Jens Berlin i Aalborg	6	Een Hauge kaldet Trennings Haugen		4	2	
		Nr. 2 og 5 er samlet i en Hauge Nr. 4 og 6 er samlet i en Hauge				
		Haugerne i Kattesundet				
Fru Cancelliraadinde Christensen til Vester-Ladegaard		Dam Haugen*)		3	1	
Sr. Lauritz Winde i Aalborg		En indkastet Mark	2	6	2	2
Hr. Justitsraad Ryberg og An- ders Graulev, Podemester i Aalborg		Ditto		3		1
		Een Korn-Mark	1	4	1	1
		Ejendommene Sønden og Østen Byen.				
		Prior-Dammen**)	2	2	2	
Sr. Jens Hansen Lund i Aalborg		Ditto		2	2	
		Een Dito indlukt inden Østerport	2	1	2	
Jens Kiærulf i Aalborg		Een Dito, kaldet gammel Slet	3	0	0	
Christen Sørensen, Pode- mester i Aalborg		Kjærs Mølle, straks uden for Byen beliggende, af Jorden og sin Maling	13	6	2	
Salig Jens Mikkelsens Enke		Een Stampe-Mølle, bruges til Feldberederen udi Aalborg, efter Kongl. Resolution, con- tribuerer intet				
Mads Pedersen		Gammel Mølle af sin Maling	21	2	0	0
Christen Jensen Springborg		Nye Mølle af sin Maling	8	4	0	0
Christen Hylleberg Blegmand		Bleggaarden	1	0	2	0
Borgmester og Raad udi Aalborg		Borgm. og Raads Bestallings Jorder	0	5	0	0
Hr. Justitsraad Trap, Povl Jen- sen Thranholm, Slagter, og Lars Damsgaard, Borger af Byen, samt 5 Mænd i Hassers Justitsraad og Hospitalsforst. Trap		Jord Sønden Closter-March				
		Mads Baggers Agre kaldet Closter-March	0	5		2
		Aalborg Byes Fædrift paa Øster-Side	13	7	2	
		Fædriften paa Vester-Side	2	1		
			2	5	1	
		Summa	77	5	00	00

	Af forestaaende ses den Matricul inden Aalborg Byes Distrikt, over hvis som er matriculeret 1688, men deraf afgaar, hvis Aalborg Byey er tilhørende nemlig:				
	Udi Kattesundet				
	Damhaugen				
	En indkastet Mark, Kastet kaldet	2	3	1	2
	Kiærs Mølles, af Jorden,		6		2
	Af sin Maling	13	1		1
	Gammel Mølle, af sin Maling	13	6		2
	Ny Mølle, af sin Maling	21			2
	Eet Fold Jord, Sønden Closter-March		8		4
	Mads Bagers Agre kaldet		5		2
	Summa	47	4	3	1

Saa der alene bliver tilbage af den forestaaende Matriculs Summa, som Aalborg Bye og dens Indbyggere tilhører og hidindtil har været brugt uden nogen Matriculs Skat deraf at svare . . . Hartkorn 30 Td. 2 Alb.

Vel er Aalborg Bye tilhørende efter Skøde Dato 17. Juli 1756 een Ejendom straks indenfor Byen, Carstens Mark kaldet, af Agre- og Enghartkorn 3 Td. 5 Skp. 2 Fd.

Tilsammen Hartkorn: 33 Td. 5 Skp. 2 Fd. 2 Alb

At dette sig alt saaledes forholde, som anført og specificeret er, og hvis, som paa bemeldte Byes Eyendomme avles, fortæres af Byens Indbyggere og Creaturer, bekræfter vi med vore Hænders Underskrivelse.

Aalborg, den 5. December 1781.

Rübner.

Bloch.

Gleerup.

*) Paa dette Sted, hvor nu Kamillianerklinikken ligger.

**) Var var det Sted, hvor „Haandværkerforeningens Stiftelse“ ligger.

Ekstrakt af Forlig, Skælsetninger, Domme o. s. v.

Forlig af 15. Septbr. 1791 .

imellem Aalborg By paa den ene Side og den daværende og alle fremtidige Ejere af Vesterladegaard paa den anden Side. —

For at undgaa overflødig Proces og Pengeudgifter i Anledning af Tvistemaal om fælles Fædrift for Aalborg By og Vesterladegaard paa Byens Jorder, forliges man om, at Ejendomsretten paa Byens Jorder, Græsning herpaa og Fædriften skal være uforkrænkelig i alle Maader fra Ejeren af Vesterladegaard; disse Jorder er kun til Græsning o. s. v. for Aalborgs Indvaanere. Dog skal Vesterladegaards Ejere have Ret til fornøden fri Fart fra Vesterladegaard til dens Marker med græssende Kvæg og Bæster Østen omkring Sct. Jørgens Kirke over Galgebakken til de østre Aars Gjorder og Mølleengen, naar Høet er bjerget, saa og Vesten og Norden om Klosterets Mark til de vestre Aars Gjorder frem og tilbage over Aalborg Bys Ejendomme og frie Jord samt Vanding i den nye Hasseris Aae (Vandstedet og Overkørsien til Nørholm), som løber igennem Aalborg By.

Forlig af 1755.

„Maae vi undertegnede, nuværende Magistrat i Aalborg: Henrich Grotum, Deres Kongelig Majestæts Justits- og Cancellie-Raad, og Christian Solberg, begge Borgemestre, Lauritz Berregaard, Doctor juris, og Vice-Borgmester, Oluf Juel, Laurits Hemmer Trap, Peder Torp og Gregers Claus Hübertz, Raadmænd — efter foregaaende skriftlige Rekvisitioner, Indsigelser, Besværinger, og endelig Samtykke, ved nøjeste Eftersyn og overvejende samt Raadførelse med en Del af Borgerskabet samt ved os nogle Gange paa Aastederne have mødt og været forsamlede at overlægge Byens Tarv til Tvistighedernes mindelige Afgørelse paa Aalborg Bys Vegne ved de høje og respektive Lodsejere udi Hasseris Bye: Deres højgrevelig Excellence, høj og velbaaren Christian Frederich, Greve af Levetzau, Ridder af Elefanten, Herre til Restrup,

Thorstedlund, Albeck og Aastrup, Deres kgl. Majestæts Geheime-Conferentsraad, Generalløjtnant af Cavalleriet samt Deputereret i General Land-Oeconome- og Commerce-Collegie som største Godsejer og Forsvar for sine Bønder i Hasseris; Velædle, Velbyrdige og Højlærde Hr. Hermann Peter Gudum, Dr. theol., Stiftsprovst og Sognepræst til St. Budolfi Menighed i Aalborg som Husbonde for Mensalgodset (= Fødegods for en Gejstlig) ibe. og Velædle og Velbyrdige Gottfred Christian Trap, Deres kgl. Majestæts Commerceraad og Hospitalsforstancer i Aalborg som Forsvar for Hospitalsgodset samme Steds — indgangen og sluttet følgende Forlig om Græsningen og Fædriften paa Aalborg Bys tilliggende Ejendom, Sønden og Vesten for Aalborg By, hvorom udi mange Aar haver været Dispute og Tvistighed imellem Aalborg Bys Borgerskab og Hasseris Beboere i Henseende til den ved Landmaalingsforretningen Hasseris By tillagte Fædrift for bemeldte Ejendom og derefter hafde Brug.

Alt paa højbemeldte Deres Excellence Hr. Geheime-raad og Stiftsbefalingsmand Baron Holeks Approbation til allerunderdanigst forventendes Confirmation efter allerhøjest bemeldte kgl. allernaadigst Bevilling, nemlig

1ste Post.

Fra den saakaldet Nabbakke, som udskyder fra Vester-Ladegaards Markdige paa østre Side af Hasseris Aa, gøres fra vestre Side af Aaen midt for Bakken en Grøft, hvor Jorden opkastes til begge Sider, i Bredden 2 Alen og i Dybden $1\frac{1}{2}$ Alen; den gaar ned til Limfjorden i Linie med den norderste Gaard paa Egholm; dens østre Ende efter den Linie, over for det over Ejendommen forfattede Carto af 5. Novb. 1753 findes betegnet, dog at Grøften skraaes i Nord, lige efter bemeldte Gaards østre Ende, som ved Linien paa Carto marqueres. Og paa det Aaen ikke skal faa Udløb i bemeldte Grøft, opsættes et Rækkeværk fra Aaen indtil Grøften, saavidt fornødent gøres, paa Aalborg Bys Bekostning ved Kæmnerens Foranstaltning og under hans Tilsyn ved Grøftens Opkastelse, hvoraf Hasseris Bymænd gør den halve Del, og den anden

halve Del gøres paa Byens Bekostning, ligesom Grøften aarlig hvert Foraar renoveres og vedligeholdes.

Fra fornævnte Bak-Oddis nordre Side Østen for Aaen og saavel Norden for Grøften som Vesten for Aaen indtil Kattesunds Port skal Aalborg Bys Fædrift uden fællig med Hasseris Kreaturer være og forblive. Og derimod Fædriften for Hasseris Kreaturer uden fællig med Aalborg være og forblive Sønden for Grøften, Vesten og Østen Aaen paa begge Sider af Hasseris By indtil den store Høj, som stander i Drastrup Siiger (Enge). Og da der befindes en Del Bløder og Siiger til Hinder udi Kreaturets Gang og Ubekvemmelighed for Græssets Vækst udi dette Stykke Jord, saa maatte Hasseris Bymænd for saadanne blødagtige Steder opkaste Grøfter for at trække Vandet af samme, hvor tjenstligst eragte til Grunden og Jorden at gjøre bekvem til Græsning; dog iagttages, at Dæmningen for Aaen ikke derved i nogen Maade bliver beskadiget.

2den Post.

Som Aalborg Byes Grund og Ejendom, efter det kgl. Privilegium af 1546, strækker sig til bemeldte Høj i Drastrup Siiger, saa paa det de derpaa grænsende Byer Drastrup og Leeres Beboere ikke skal indtrænge sig udi Friheden, skal fra bemeldte Høj indtil dets sydvest af Hjørnet for Lyngholmens Ejendom sættes Steen i én Linie, som kan vise Skjel imellem Ejendommene, at Hyrderne ikke derover skal drive Kreaturerne.

3die Post.

Fremdeles beholder Hasseris Bymænd Græsningen for deres Kreaturer fra bemeldte store Høj og Skelstene til den sydvestlige Ende af Diget for Lyngholmen, langs op med Skiden-Høj i Nord indtil Skelgraven imellem Hasseris Øster Mark og Bjerringgaards Mark, Lyngholmens og Kjettrup Kjærs indhegnede Ejendomme, som efter Højesterets Dom af 14. Februar 1714 er en fri Ejendel, i alle Maader upræjudiceret. Dog forbeholder den nuværende Fæster af Kjettrup Gaard hans Livs Tid, den ham ved Fæstebrev af 5. Oktbr. 1753 accorderede Frihed, nemlig fælligs Drift med Hasseris Bye paa sidstbemeldte

Aalborg Byes Ejendom, i Vester til fornævnte store Høj og saa langt i Nord som Lyngholmens og Kjettrup Kjærs Ejendomme sig strække uden at tage flere enten fremmede Bæster, Fæ eller Faar paa Græs foruden hans egne end 10 Stk. Stude eller 20 Stk. Ungfæ, som ham i Fæstebrevet er tilladt; men om han i Stedet for nogle Stude indtager nogle Bæster, da skal det ikke være ham forment. Men efterkommende Beboere i Kjettrup accorderes ikke flere Kreaturer paa Græsningen end de, han selv ejer, og ikke at maa drive dermed i fællig længere i Vester end til det Sted, hvor Alvejen fra Aalborg støder i Siigen, saa at Alvejen paa dette Sted gør Skel, hvorvidt Kjettrup Gaards Beboere maa drive i fællig Vester paa, og samme Bredde beholder Kjettrup Gaard efterkommende Beboere i fællig Græsning saa langt i Sønder og Nord, som Lyngholmen og Kjettrup Gaards Ejendomme strækker sig“.

4de Post.

„Skulle Hasseris Bymænd kunne menagere noget af Græsningen, saasom imellem begge Alveje fra Aalborg til Leere og Drastrup og hellere ville føre samme i Brug til Sæd, hvor Jorden maatte være tjenlig, kan det ikke være Aalborg By til Hinder, dog at det ikke sker længere Sønden end til den Vej, som løber fra Hasseris tværs over Drastrup Alvejen og til Leere Alvejen, Sønden for de to Aars Gjorder, Vesterbrede og Østerbrede Agre kaldet, og det saaledes, at Alvejen i ingen Maade paa nogen af Siderne, saavidt gøres, bør ved Pløjningen fornærmes. Hvilken Dyrkning Kjettrupgaards nuværende og efterkommende Beboere i Henseende til den accorderede Fædrift uden for Lyngholmen ikke skal gøres nogen Hinder udi.

5te Post.

Fra den i 3die Post ommeldte Skelgrøft imellem Hasseris Bys Øster-Mark og Bjerringgaards Mark (Carstens Mark) skraaes hen i Vester imod og Østen den liden Høj, som paa Kortet findes betegnet, der ligger imellem Næsse-Aars

Gjøde og Øster-Tofte, skal sættes 4 a 5 Skelstene, hvilke udi Hegningssted skal gøre Skel imellem Aalborg Bys Fædrift paa den nordre Side og Hasseris Bys Fædrift paa søndre Side, der ligesom forhen meldt er paa begge Sider skal være til Græsning uden fællig. Dog tillades Hasseris Bys Kreaturer, naar det Aars Gjøde, Øster-Tofte kaldet, ligger til Græsning efter Havresæden, at drive over Skellet og Aalborg Fædrift til bemeldte Græsning, siden ingen anden Vej, formedelst Sæd i de andre Aars Gjøder, haves. Dog at Kreaturerne ikke ved Driften græsser paa Aalborg Fædrift, og beholder Hasseris Bymænd deres Køreveje over Aalborg Fædrift som sædvanlig fra Aalborg og Hasseris med Gjøde til deres Markjorder.

6te Post.

Den Jord, Hasseris Bymænd har udpløjet og besaaet for Øster-Tofte Aars Gjøde, item Stolpedals Agre samt Korsmans og Brunsbachs Aars-Gjøder, skal de igen „ligge“ tilbage; dog lades saa megen Rum for Enden af Agrene, at en Ploug kan vende, og blive de saaledes udlagte Agre-Ender herefter upløjet, usaaet, kun til Græsning og Drift, saa Driften for Aalborg Byes Kreaturer igennem Stolpedal langs, ned i Vester, norden for Korsmans og Brunsbachs Agre og sønder med Diget for Ladegaards Mark ned til og over Liden under Ladegaards Markdige ubehindret kan befærdes.

7de Post.

Fra den i Post 5 ommeldte Skelsten mod Højens øster Side af Næsse-Agre og Øster-Tofte Aars Gjøde sættes Skelstene fra Øster-Tofte Aars Gjøde til den nordeste Ager, dog ikke nærmere de pløede Agre end en Ploug kan vende, i Linie med dem, som sættes Østen for Højen, som bliver en Hjørnestein; siden fortfares at sætte Skelstene.

Vester paa, een ved Alvejen, som gaar til Drastrup, og atter een i Hjørnet ved sønder Ende og østre Side af de saakaldte Mads Baggers Agre og saa videre, een midt for bemeldte Ager og een ved nordre Ende paa østre Side

af samme Ager, hvorfra Skellet igen gaar Vester paa til Hybhøj tæt op til nordre Side af Højen, som er sønder Side af Stolpedalen og derfra igen i Vester for Enden af Korsmans og Brunbacks Agre efter den gamle Grøft, der endnu paa nogle Steder er kendelig. Og, som Aalborg Byes Fædrift, naar Kvæget drives Sønden over ned til Liiden under Ladegaards Mark uforbiegjengelig (uundgaaelig) maa Vester paa gennem Stolpedalen, hvor Driften falder ganske snever, saa maa Hasseris Beboere for deres Sæd desbedre at hegne gøre en liden Grøft for Enden af Mads Baggers Agre, Stolpedals Agre, Korsmans og Brunbachs Aars Gjøder og paa Ejendommen, hvor mindst skadelig er, grave nogen Tørv for dermed at komme Grøften tilhjelp.

Videre Indlukke om Hasseris Mark tillader ikke at tage Tørv til paa Aalborg Ejendom. For Skelstenen ved Hybhøj maa ingen Grob kastes, men Grøften skal paa begge Sider gjøres skraaes op ved Højen paa det Kvæget ved den snævre Gjennemdrift ikke skal skade Kornet, og Skjelstenene stedse kan være synlig for Alle. De Aaringer som Korsmans Brunbacks Agre ligges til Græsning for Hasseris Kreaturer er det ikke tilladt at indlukke samme med Tørv af Aalborg Ejendom, saasom Groben kan være nok at skjelle Driften ad. Men derimod, da Mads Baggers Agre og Stolpedals Agre bruges aarlig som Alsæd Jord, saa maa samme, efter Fornødenhed, indelukkes med Tørv gravet for Enderne udi Aalborg Fædrift. Ved ommeldte Grob skal ikke forstaaes saadan Dige som Hegn for Kornet, hvilket Hyrden skal eragte?, men alene en liden Grob, dels for Hasseris Beboere ikke skal pløje længere i Nør (Nord), end de tilkommer, og dels at Hyrden ikke skal græsse længere end til Gøtn eller Groben.“

„Og saaledes bliver dette Forlig underdanigst og ærbødigst insinueret Hans Excellence H. Geheimeraad og Stiftsbefalingsmand Baron Holck til Approbation med Formodning, at samme efter de forhen forestillede Omstændigheder befindes saa billig og gavnlig som nødtigt indrettet og afhandlet, at Højbemeldte Hans Excellence ved sin retsindige Forestilling derpaa udvirker Kongelig allernaadigste Confirmation, hvoraf Originalen forbliver udi

Aalborg Raadstue Arciv, og enhver af Lodsejerne udi Hasseris By deraf en rigtig Copi meddeles.

Restrup og Aalborg, den 24. og 25. Okt. 1755.

C. Fr. Levetzau. H. P. Gudum. G. C. Trap.
V. Grotum. C. Solberg. Laurs Bjerregaard.
Oluf Juel. H. C. Trap. Peder Trop. G. C. Hübbertz.

Dette af Magistraten i Aalborg paa Aalborg Bys Vegne med Godsejerne i Hasseris By sluttede og indgaaede Forlig haver jeg nøje examineret og efterset. Og da jeg tillige haver taget Aalborg Byes Frihed og tilbyggende Ejendom udi Øjesyn og funden, at Forliget er truffen efter Billighed, at Vedkommende paa begge Sider er bedre tjente med den gjorte Afdeling end det hidindtil hafte Forlig, hvorved Aalborg Byes Magistrat og Borgerskab i Særdeleshed har funden Byen fornærmet, hvilket ikke uden en vidtløftig Proces at udholde har været at forandre, saa haver jeg ej videre derved at erindre end dette, at da Hasseris Bymænd efter den 6. Post er forundt saa meget Rum for Enderne af de Agre, som de vidt have nedpløjede og nu ligger tilbage, at en Ploug kan vende, saa, efterdi Driften igennem Stolpedal falder snæver neden for Hyphøj, kan dette kun ikke forundes de Hasseris Mænd ved Skelsætningen i Stolpedalen videre end, hvor Grøftens Bredde det vil tillade. Iøvrig approberes Forliget i alle Maader saaledes, at Aalborg Byes og Hasseris Byes Beboere enhver inden sit Grænseskjel herefter kan gøre sig Ejendommens Brug efter dessens Beskaffenhed saa nøttig, som de vel og lovlig ske kan uden nogen Paaanke paa enten af Siderne. — Og saaledes vil jeg i allerunderdanigste følgende Deres Kongelig Majestæts allernaadigt mig tillagte Befaling af 27de December 1754, udi allerdybeste Underdanighed have dette saa gavnlige som billige Forlig indstillet til Deres Kongelige Majestæts nærmere allernaadigste Approbation.

Aalborg, den 10. November 1755.

J. Holck.

Da ville Vi foreskrivne imellem Magistraten i Vor Købstad Aalborg, paa Aalborg Byes Vegne paa den ene,

og de paagrænsende Proprietairer og Lodsejere paa den anden Side, angaaende Græsningen paa Aalborg Byes Ejendom oprettede Forlig — efter den af Os elskelig Baron Hrr. Ivar Holck, Ridder, Vores Geheimeraad og Stiftsbe-falingsmand over Aalborg Stift og Amtmand over Aal-borghuus, Børglum, Seiglstrup og Aastrup Amter den 10. November sidstafvigte paa det heroven-indførte Forlig givne Paategning, udi alle dets Ord, Clausuler og Punkter, saasom samme Forlig med dets Paategning heroven-indført findes, allernaadigst have konfirmeret og stadfæstet, saa og hermed konfirmere og stadfæste, forbydende alle og enhver herimod, som foreskrevet staar, at hindre eller i nogen Maade Forfang at gjøre, under vor Hyldest og Nåade.

Givet paa Vort Slot Christiansborg udi Vores Kongelige Residensstad Kjøbenhavn den 28. Novembris Anno 1755“.

Under Vor Kongelige Haand og Signet.

Friderich R.

(L. S.)

_____ Holstejn.

Foruden ovennævnte Forlig af 1755 findes desuden „Confirmation paa et imellem Magistraten i Aalborg paa Byens Vegne og de paagrænsende Proprietairer og Lodsejere angaaende Græsningen paa Aalborg Byes Ejen-dom oprettet Forlig. Allerunderdanigst fremlagt og læst for Retten paa Aalborg Bything, Mandagen d. 21. Decem-bris 1772.“

Forlig og Forening (1757)

imellem Etatsraad Johannes Benzon til Sohngaardsholm og hans Bønder paa den ene Side og Magistraten i Aalborg paa den anden Side — af 28. Septbr. Anno 1757 Kgl. Konfirmation paa samme af

15. Septembris 1758.

Vi Frederik den Femte af Guds Naade Konge til Dan-mark o. s. v. gøre alle vitterligt, at eftersom Magistraten udi Vor Købstad Aalborg hos Os allerunderdanigst haver anholdt om vor allernaadigste Konfirmation paa efter-

skrevne imellem denne paa Aalborg Byes Vegne paa den ene — og Os elskelig Johannes Benzon, Vores Etatsraad, som nuværende Ejer af Sohngaardsholm paa sine Bønders Vegne — paa den anden Side, om Fædriften og Grænsingen paa den østre Del af ovenbemeldte Aalborg Bys Ejendoms Mark — indgaaede Forlig og Forening, lydende Ord til andet som følger:

Peder Marsvin til Trudsholm, Deres Kgl. May. Etatsraad og Landsdommer udi Nørre-Jylland, Christen Thestrup til Viffertsholm. Deres Kgl. May. Herredsfoged udi Rindsglum Herreder, som formaaed af Højædle og Velbaarne Hr. Etatsraad Benzon til Sohngaardsholm; Og Jens Glee-rup til Rødslet, Deres Kgl. May. Krigsraad samt Jens Brøndlund fra Nørre-Elkjær som formaaed af Aalborg Bys Magistrat at møde ifølge en Landstingsdom af 8. Decbr. 1708 belangende den imellem Sohngaardsholm, Sundby, Nørre-Tranders, Sdr.-Tranders og Gug paa den ene og Aalborg By paa den anden Side omstridte Ejendom — Giøres vitterligt, at vi Tirsdagen d. 27. Septembris 1757 indfandt os paa de omstridte Aasteder for sammen at tage udi Øjesyn, hvilket skete udi Overværelse af velbemeldte Hr. Etatsraad Benzon paa den ene og Højædle og Velbyrde Hr. Justitsraad og Borgmester Henrik Grotum samt Velædle og Velvise Hr. Borgmester Christian Solberg item Aalborg Bys nuværende Kiemner Hr. Knud Qvist — paa den anden Side, efter hvis Forevisning Ejendommen, overalt ifølge det Aalborg By af Kong Christian den Tredie, Salig og Højlovlig Ihukommelse, givne Privilegier dateret Set. Petri Chathedri Aften 1540, blev efterset; men som Parternes Dokumenter og forestaaende Bevisligheder os i Dag først blev forevist til Gennemlæsning og Underretning, hvilket ikke saa hastigt af os kunde blive læst og eftertænkt, at vi derover straks kunde give den Eragtning og Skønsomhed, som ommeldte Landstingsdom tilholder, saa har vi herved villet meddele Parterne Vores Betænkning, hvorledes vi formene, at de paa begge Sider kunde undgaa Proces og paa en billig Maade uden Fornærmelse træffe Forlig om bemeldte omstridte Ejendoms Brug, saaledes:

1) at Sohngaardsholms Hovedgaard for sig og Bøn-

der beholder al den Fædrift, som er Østen og Norden for det Sted, som kaldes „Steenkilde“, hvilket er et lidet Vandsted tæt ved Fjorden, — over hvilket Vandsted „Skjellet“ imellem fornævnte Fædrift Østen og Norden for og Aalborg Bys Fædrift Vesten og Sonden for, lige midt over bemeldte Steenkilde Vandsted, og saa lige over Fædriften til Lii-Bakken i lige Linie, hvor en grøn Rende findes i Bakken; dette er Tværskjellet paa dette Sted, hvor fornøden Skjelsten med Teil og Kul under kan sættes.

2) Derefter gaar Skjellet ungefær Sydvest langs med Underkanten af bemeldte Lii-Bakke, som kaldes Rørdalsbakken, saalænge samme vedvarer; hvor den slipper, sættes atter en Skjelsten, og kontinueres med Skjelsten at sætte, indtil den anden liden Bakke vedtager mod Nordøst Ende, dog at saadanne Skjelsten ikke kommer nærmere den saakaldte Sundbye Byes Ny-Mark i den Ende. Driften falder omkring ved 30 Favne. Fremdeles gaar Skjellet langs Underkanten af Liiden, som kaldes Jynbergs-Bakken, lige til samme slipper ved den liden Høj eller Brink, som af Parterne er udvist, og en Skjelsten med Teil og Kul undersættes. Fra denne Sten sættes atter saa mange Skjelsten, som fornødent gjøres, indtil Sohngaardsholms Markdige, Vesten om de tilgroede Fiskedamme. Østen og Sonden, som er oven for dette Skjel, bliver en Græsning for Sohngaardsholm, Sundby og Nørre-Tranders' Beboere, men Norden og Vesten for dette Skjel ned til Limfjorden bliver Driften og Græsningen for Aalborg Bys Kreaturer.

3) Fra den sidst sættende Skjelsten gjør Sohngaardsholms Markdige, som gaar omkring Hovedgaards-Marken, Skjel imellem samme Hovedgaards Mark inden for Diget, og Aalborg Bys Fædrift og Ejendom uden for Diget, saa langt samme vedvarer, og andre bemeldt Skjel ved Gugs saakaldte Nørre-Steen-Rad.

4) Saaledes bliver da al den Ejendoms Fædrift, som findes Norden og Vesten for bemeldte Skjelsætning, Aalborg Bys Fædrift og Ejendom uden nogen Fællig for Sohngaardsholm eller Bønder-Byer, — og hvad som findes Sønder og Østen for samme Skjelsætning for-

bliver Sohngaardsholm og Bønder-Byers Fædrift og Græsning uden Fællig for Aalborg By, saalænge Heinings-tiden varer, fra 1ste Maj til Høsten er forbi.

5) Det Skjel, som sættes for Græsningens Brug ved „Steen-Kilde“, skal ej være Aalborg Vaaddrætter til Hinder eller Præjudice imod det kongelige Privilegium.

6) Beholder Sohngaardsholm sin Kjørsel og fri Fart samt Drift med sine Kreaturer over Aalborg Ejendom til og fra sine Enge Suedmoen (?) og Kjærs Møllens Enge — dog saa, at ingen Creature græsser paa Ejendommen undtagen den Dag og korte Tid, Mølle-Engen slaaes, og Bønderne som sædvanlig har deres Bæster dér. Bønderne nyder og deres fri Kjørsel ligesom før i alle fornøden Tilfælde.

7) Markdiget, som er Skjellet imellem Sohngaardsholms Mark og Aalborg Fædrift, vedligeholder Sohngaardsholm, og dertil tages fornøden Jord og Tørv straks uden for bemeldte Dige.

8) Beboerne af det Hus „Engeland“ kaldet, som tilhører Aalborg, og er bygget tæt uden for Sohngaardsholm Mark bliver af Magistraten i Aalborg tilholdte ej at tilføje Sohngaardsholms Mark ved sine Kreaturer nogen Skade.

9) De Kreaturer, som i varmt Vejr fra enten af Siderne kunde løbe over Skjellet, bliver ej i Hus taget. Men drives forsætlig over Skjellet i Heinings-tid, eragtes billig, der tages i Hus, og af Kreaturerne betales efter Forordningen af 1694.

Denne Forretning, som alene regulerer den omstridte Ejendoms Brug uden at gravere nogen af Parterne udi deres Ejendomsret efter ihændehavende kgl. Privilegier eller andre lovlige Adkomster, har vi saaledes forfattet til Parternes Eftersyn og Erklæring, og saafremt de samme og assignerer, behøves vor Betænkning og Skjønsmhed i denne Sag ej videre at gjøres. — Men udi Følge den allernaadigst kongelige Resolution af 27. Decembris 1754, indlade vi dette vores „Forfattede“ til Hans Excellence Hr. Geheimeraad og Stiftsbefalingsmand Hr. Iver Baron af

Holck hans Approbation og videre allerunderdanigst Forestilling til allernaadigst Konfirmation.

Datum Aalborg, den 28. Septembris 1757.

Peder Marsvin (L. S.)   J. Glerup (L. S.)
C. Thestrup (L. S.)   A. Brøndlund (L. S.)

Naar denne Forfatning maa finde Hans Excellence Højvelbaarne Hr. Geheimeraad og Stiftsbefalingsmand Baron Holcks Approbation og til kongelig allernaadigst Konfirmation vorde indsendt — erklærer jeg, Etatsraad Benzon mig paa egne og mine Bønders Vegne — og vi: Borgmestre og Raad paa Aalborg Bys Vegne — os dermed tilfreds, hver paa sin Side, og de hidtil imellem Sohngaardsholms Ejere og Aalborg By om Græsningen og Driften verserende Disputer derved at være ophævede og frafaldne som ved ovenstaaende Forening afgjort.

Aalborg ut supra.

J. Benzon!   Grotum!   C. Solberg!   C. Wognsen!
Oluf Juel!   L. H. Trap!   P. Torp!   G. C. Hübbertz!

Da Hans kgl. Majestæt ved allernaadigst til mig under 27. Decembris 1754 ergangen Rescript haver tilladt, at Magistraten udi Aalborg ved en mindelig Forening maatte afgjøre de Disputer, som udi adskillige Aar har verseret imellem Aalborg By og Sohngaardsholms forrige og nuværende Ejere paa egne og omliggende Bønderbyers Vegne om Fædriften og Græsningen paa den østre Del af Aalborg Bys Ejendom — saa efter at forestaaende Forlig derom ved gode Mænds Mellemlhandling og billig Eragtende imellem Parterne er bleven truffen og mig fra Magistraten er indsendt — har jeg taget foreskrevne Ejendom og indbemeldte derom gjorte Afdeling udi Øjesyn og befunden Aalborg By bedre tjent med den Andel af Græsningen, som Byen uden Fællig er forbeholden til Indvaanernes Afbetjening og Kreatures Græsning, end at udholde den for saa mange Aar siden begyndte viddtudeende Proces. —

Til hvilken Ende jeg i allerunderdanigste Følge Højt bemeldt kgl. — allernaadigst mig tillagt Befaling herved approberer berørte Forlig og i allerdybeste Underda-

nighed indstiller samme til Hans Kongelige Majestæts nærmere allernaadigst Approbation og Konfirmation.

Hyorefter Parterne paa fælles Bekostning lader Skjelstenene sætte og en ordentlig Skjelforretning forfatte til stedsevarende Efterretning for samtlige Vedkommende om Ejendommens Brug uden Fællig efter Foreningen.

Aalborg Slot, den 12. August 1758.

J. Holck.

Kongelig Konfirmation paa samme Forlig og Forening.

Da ville Vi foreskrevne Forlig og Forening udi alle dens Ord, Klausuler og Puncter, saasom samme herom indført findes, — allernaadigst have konfirmeret og stadfæstet, saa og herved konfirmere og stadfæste. Forbydende alle og enhver herimod, eftersom foreskrevet staar, at hindre eller udi nogen Maade Forfang at gjøre under Vor Hyldest og Naade. —

Givet paa vort Slot Fredensborg, d. 15. Septembris 1758.

Under vor kgl. Haand og Signet
Frederik R.
(L. S.)

Holstein.

Skelsætning af 25. Maj 1759 over Grænsen for Byens Jorder imod Øst.

Efter den af os undertegnede Etatsraad Johannes Benzon til Sohngaardsholm paa egne og mine Bønders Vegne — og Magistraten i Aalborg paa Aalborg Bys Vegne den 28. Septembris 1757 indgaaede Forening og sluttede Forlig, som af Hs. Excellence, Højvelbaarne Hr. Geheimeraad og Stiftsbefalingsmand Baron Holck den 12. August 1758 er bleven opproberet og af Hans kgl. Majestæt den paafølgende 15. Septembris allernaadigst confirmeret om Fædriften og Græsningen Østen Aalborg, haver jeg:

Etatsraad Benzon paa egne og mine Bønders Vegne samt af Magistraten paa Aalborg Bys Vegne: Borgmester Christian Solberg, Borgmester Christen Wognsen, Raadmand Peder Torp og Raadmand Gregers Claus Hübbertz tilligemed itzige Aars Kæmner i Aalborg Albert Deichmann

saavelksom og 1757 Aars Kæmner Knud Qvist — indfundnen os den 25. Maj 1759 paa Ejendommen for at nedsætte Skel efter ovennævnte Forlig og derover at forfatte en Skel-forretning til Efterretning for alle Vedkommende nu og i Fremtiden.

Thi er, udi Overværelse af Stiftsbefalingsmanden høj-bemeldte Hans Excellence Hr. Geheimeraad Baron Holck saaledes forrettet:

Til Begyndelse blev Steen-Kilde maalt, saavidt den med Vand var opfyldt, med Landmaalingsjernkæde efter Navigationsmesteren Lars Chresten Thorsøn fra Aalborg og befandtes samme at være 36 Favne lang.

- 1) Dernæst blev midt Sønden for Steen-Kilde og der tæt ved nedsat med Teil, Flint og Kul under den første Skelsten. —
- 2) Derfra i Sydøst op imod Liide-Bakken 40 Favne nedsat den 3die Skjelsten.
- 3) Derfra til Liide-Bakken i lige Linie 40 Favne lige fra den grønne Slej eller Rende i Bakken nedsat den 3die Skelsten.
- 4) Derfra ungefær i Sydvest langs med Underkanten af Liide-Bakken, som kaldes Rørdals-Bakken, 230 Favne, nedsat den 4de Skelsten, hvor Liiden slipper.
- 5) Derfra i Sydvest 50 Favne nedsat den 5te Skelsten.
- 6) Derfra i lige Linie 50 Favne den 6. Skelsten.
- 7) Derfra i lige Linie 50 Favne den 7de Skelsten.
- 8) Derfra i lige Linie 50 Favne, som er 30 Favne Nord-vcst for det sydvestlige Hjørne af Sundby Byes nye Markdige, hvoromkring Driften falder, nedsat den 8nde Skelsten.
- 9) Derfra ungefær Sydvest i Linie efter det nordøstlige Hjørne af Jyngberg-Bakke 50 Favne, den 9ende Skelsten.
- 10) Derfra i samme Linie 50 Favne den 10ende Skelsten.
- 11) Derfra i samme Linie 50 Favne den 11te Skelsten.
- 12) Igjen i samme Linie 50 Favne den 12te Sten.
- 13) Atter i samme Linie 50 Favne den 13de Sten.
- 14) Derfra lige med Underkanten af Liiden under Jyngbergs-Bakke 50 Favne den 14de Skelsten.

- 15) Derfra langs neden omkring Jyngbjergs-Bakke lige med Liiden 360 Favne den 15de Skelsten.
- 16) Derfra neden omkring bemeldte Jyngbergs Bakke indtil det sydvestlige Hjørne — 180 Favne den 16de Skelsten.
- 17) Derfra til den liden Høj eller Brink, hvor Jyngbergs Bakke slipper, 49 Favne, nedsat den 17de Skelsten.
- 18) Derfra i Sydvest 60 Favne den 18de Sten.
- 19) Atter i Sydvest 47 Favne den 19de Sten.
- 20) Derefter til det nordvestlige Hjørne af de gamle Fiskedamme 26 Favne den 20ende Skelsten.
- 21) Derfra i Sydvest, vester om de gamle Fiskedamme, 57 Favne, den 21ende Sten.
- 22) Derfra Nordvest for Sohngaardsholms Markdige 29 Favne nedsat den 22ende Sten, hvorfra indtil Sohngaardsholms Markdige i Sydøst er 8 Alen, hvor Diget ender, gjør Skel ifølge Forliget.

Saaledes er da ifølge det allernaadigst confirmerede Forlig, Skelstenene nedsat med Kul, Teil og Flint under til Efterretning om Ejendommens Brug og Fædriften udi Heiningstid.

Af denne Forretning er tvende enslydende, under samtliges Vedkommendes Hænder udstedt, hvorefter uden Kald eller Varsel paa enten af Siderne maa erhverves Tingsvidne for Aalborg Bytings Ret.

Sohngaardsholm, den 25. Maj 1759.

J. Benzon (L. S.)   H. Grotum (L. S.)   C. Wognsen (L. S.)
 Oluf Juul (L. S.)   C. H. Trap (L. S.)   P. Torp (L. S.)
 G. C. Hübbertz (L. S.)

Forlig og Skelsætning af 5. Decbr. 1766 imellem Aalborg By og Hasseris Bymænd angaaende Grænsen mod Vest og Syd, hvor Skellet var blevet forrykket af de Hasseris Bønder.

Da Aalborg Bys Kæmner, Hr. Simon Kraft paa ommeldte Bys Vegne ved Stævning af 30. Maj sidst, som ved Aalborg Bytingsret den paafølgende 9. Juni er

hæftet, haver anlagt Sagsmaal mod Hasserris Beboere, formedelst der var udpløjet over de Sten (Skelsten), som udi Aaret 1757 var sat i Jorden for de Agre imellem Skidan Høj og til den Vej, som løber fra Hasserris tværs over Drastrup Alveja og til Leere Alvej, saavel som og at Hasserris Bymænd skulde have udpløjet deres Agre i Øster Kiærs Mark i vestre Ende for nær til de gamle Alveja — saa haver til Sagens mindelige Afhandling efter Begæring af Lodsejere i Hasserris, Magistraten i Aalborg, tilligemed bemeldte Kæmner indfundet sig den 13. Juni for at efterse, hvorvidt der var udpløjet, og hvor mange af bemeldte Steen, der var bortblevne, hvorved Lodsejeren i Hasserris By, Hendes Højgrevelige Naade Fru Geheimeraadinde Levetzaus Fuldmægtig og Forvalter ved Restrup, Andreas Schuurmann, Hr. Commerceraad og Hospitalsforstander Traps Fuldmægtig Jesper Østergaard, og Hr. Stiftsprovst, Dr. Gudum — dennem indfandt tilligemed Hasserris Gaardmænd.

Da først blev afhandlet angaaende Hasserris Bymænds Pløjning i Øster over Vejene Vesten for „Skidan-Høj“, at den Sæd, som staar i Grøde Vesten for bemeldte sat Steen, blev ophøstet eller borttagen, og nu er igien af Hasserris Bymænd tilført og i ermeldte Kiæmners Overværelse nedsat Steene i de bortblevnes Steder, saa Steenene fra „Skidan-Høj“ og til den Vej, som løber fra Hasserris og tværs over Drastrup Alveje og til Leere Alvej, nu staar igien i Meed og Strækning, som det af Magistraten den 7ende Maj 1757 forfattede Instrumenta formelder. —

Angaaende Øster Kiers Marks vestre Ende, da blev i Heenseende Sæden stod i Vækst, aftalt, at der med samme Eftersyn skulde bero, til Høsten var forbi.

Efter saadan Tids (Eftersyn) Forløb indfandt sig samtidig ovenmeldte paa Aastedet den 24. Septembris sidst, da berørte Hasserris Øster-Kiærs Marker blev efterseet samt befunden, at nogle Agre vare længere pløjede i Vest end andre:

Thi er, for al Dispute nu og i Tiden at forekomme,

saavel paa Aastedet som ved Samlingen paa Aalborg Raadstue besluttet:

1) At, i Betragtning af, at den Del af Aalborg Bys Ejendom Vesten for Øster-Kiærs Mark efter det oprettede og allernaadigst bekræftede Forlig af 28. Novbr. 1755 er udlagt til Græsning for Hasseris Bys Kreature, saa udi ringeste Maade at røre om Skel eller Skelsteene, er til at forekomme Udpløjning over Vejene paa førnævnte Ejendom, som til Hasseris Græsning er udlagt, i Gaar, den 4. Decembris nedsat 18 Stk. kjendelige, store Kampesteene paa Øster Side af den nu befindende østre Vej, som løber imellem „Skidan-Høj“ og Lyngholmen hen til Bjerringgaards Mark-Diges søndre Hjørne, hvilke Sten bliver sat saaledes:

Den første Steen blev sat Nordvest for Kjettrupgaards nordvestre Hjørnedige — udi Nordvest $48\frac{1}{4}$ Al.

Og til den 2den Steen	$96\frac{1}{2}$	Alen
- - - 3die	98	-
- - - 4die	119	-
- - - 5te	$152\frac{1}{2}$	-
- - - 6te	157	-
- - - 7de	207	-
- - - 8de	137	-
- - - 9de	129	-
- - - 10de	71	-
- - - 11te	$121\frac{1}{2}$	-
- - - 12te	144	-
- - - 13de	197	-
- - - 14de	161	-
- - - 15de	$105\frac{1}{2}$	-
- - - 16de	$101\frac{1}{2}$	-
- - - 17de	$107\frac{1}{2}$	-
- - - 18de	153	-

ved Bjerringgaards Skjelsteen.

Og maa ingen af Hasseris' Bymænd, som disse til Meed og Efterretning sat Steene har tilført, opløje eller pløje deres Agre længere i Vester end til bemeldte Steene, ligesom heller ingen af dem maa ud-

pløje over de Norden for „Skidan-Høj“ af Magistraten til Meed satte Steene.

2) Haver Hasseris Bymænd til Sagens mindelige Afhandling og de Omkostningers Erstatning, som Aalborg By derover er bleven tilføjet, ved dette Forligs Oprettelse, betalt 30 Rdl. — skriver Tredive Rigsdaler. — Saaledes er det af Aalborg By imod Hasseris begyndte Søgmaal med alle sine Dependencier naadelig afhandlet og bilagt, saa at det passerede herefter skal være død og magtesløs, og ingen af Vedkommende i nogen Maade komme til videre Præjudice. Tid den Ende maa dette Forlig uden Kald og Varsel paa nogen af Siderne protokolleres, og Tingsvidne derefter til Parterne udstedes. Dette Forlig er in duplo forfattet, hvoraf den ene Genpart hos Magistraten udi Aalborg forbliver, og den anden hos den største Lødsejer udi Hasseris paa Restrup hos hendes Højgrevelige Naade Fru Geheimeraadinde Lewetza u. Og haver samtidig Magistraten i Aalborg tilligemed Byens Kæmner Hr. Simon Kraft paa Aalborg Bys Vegne samt Lødsejeren udi Hasseris eller Fuldmægtige tilligemed samtlige Hasseris Bymænd dette Forlig indgaaet og underskrevet.

Aalborg Raadstue, d. 5. Decbr. 1766.

Paa Grevinde Levetzaus Vegne:
Schuermann.

Paa Hospitalsforstander Traps Vegne:
Østergaard.

H. Gudum.	Wogensen.	Rübner.	Torp.
Hübbertz.		Gleerup.	

Paa Byens Vegne som Kæmner:
Simon Kraft.

Paa Jens Nielsen, Bundrup, og egne Vegne:
Povl Nielsen. Niels Julstrøm. Laust Nielsen.
Poul Poulsen. Morten Jacobsen.
Anders Pedersen. Anders Jacobsen. S. Nielsen.
Jens Madsen. Laurits Poulsen.

Niels Mouritsen. Niels Nielsen. Ole Justsøn.
 Poul Laüritsen. Anders Sørensen. Anders Jensen.
 Christen C. S. S. Steffensen. Anders Jensen.
 Søren Nielsen. Laus Laursen. Niels Andersen.
 Jens Christensen. Anders Laussen.
 Laur. Bjørnsen. Morten Sørensen. Jørgen Jensen.
 Søren Michelsen. Laust Christensen. Søren Madsen.

Læst før Rettens Holdelse.

Aalborg Byting, Mandag den 15. Septembris 1766.

Og protokolleret af

Bloch.

En Domsafsigelse af 1858.

(Udskrift af Aalborg Byes Justitsprotokol.)

Aar 1858, den 9ende August Formiddag Kl. 10 blev Aalborg By- og Birkethingsret sat og holdt paa Raadstuen af Byfoged og Byskriver, denne i sit Forhold ved den konstituerede Fuldmægtig Lundby i Overværelse af tilforordnede Retsvidner:

Hvad da blev foretaget.

No. 99/1858, Sagen Aalborg Kommunalbestyrelse til Erhvervelse af en Ejendoms Dom af nogle Aalborg Kommune tilhørende Ejendomme til Doms-Afsigelse. Derpaa blev i Sagen afsagt saalydende Dom:

Dom

i Sagen No. 99/1858: Aalborg Kommunalbestyrelse til Erhvervelse af en Ejendoms-Dom paa nogle Aalborg Kommune tilhørende Ejendomme.

Da den i denne Sag under 30. April d. A. udtagne Stævning overensstemmende med den under 12. Marts d. A. erhvervede allernaadigste Bevilling for Citanterne, Aalborg Kommunalbestyrelse til Ejendoms-Doms Erhvervelse paa nogle Aalborg Kommune tilhørende og af samme i

over 100 Aar afbenyttede Grunde og Ejendomme, hvilke i Stævningen og Bevillingen er specificerede som nedenanført, rigtigen er funden indrykket i den Berlingske-Politiske og Avertissements-Tidende Nr. 105, 106 og 110 for den 7., 9. og 14. Maj f. A. samt i Aalborg Stiftstidende Nr. 107, 108 og 110 for den 1., 2. og 4. ds. samme Maaned, samt da ingea ved Sagens Inkamination den 2. i denne Maaned er fremkommen med nogen lovlig Adkomst til de omhandlede Grunde og Ejendomme, saa bliver den nævnte Kommission at kende ejendomsberettiget til samme. Det til Sagen hørende stemplede Papir har under samme været rigtigen forbrugt.

Thi kendes for Ret.

Aalborg Kommune bør være ejendomsberettiget til følgende Ejendomme og Grunde i Aalborg, nemlig:

a) En samlet Lød Sydøst for Byen, der er overdraget til Eksercerplads for den i Byen garnisonerede Linje-Bataillon af Areal $32^{3630}/_{14000}$ Tønder Land, ansat til 1 Td, 4 Skpr. 2 Fk. $1\frac{1}{2}$ Alb. privilegeret Hartkorn.

b) En samlet Strækning Sonden og Østen for Byen kaldet Sønderkær og Østerkær af Areal $411^{10100}/_{14000}$ Tdr. Ld. og ansat til 23 Tdr. 4 Skp. 1 Fk. $\frac{1}{2}$ Alb. privilegeret Hartkorn, Gammelskat 10 Rbd. 60 Sk.

c) En samlet Lød Sonden for Aalborg By Areal $9^{3320}/_{14000}$ Tdr. Land, der bruges til Lystskovanlæg for Byen.

d) En Strækning Vesten og Nordvest for Byen benævnt Kattesundkær, Vesterkær og Aavænget samt en Strækning Syd og Sydvest for Byen, benævnt Blegdammen, Kærlundsmarken, Vestermarken, Skovlykken, Galgebakken og Hundeklemmen af Areal $694^{3250}/_{14000}$ Tdr. Land og ansat til privil. Hartkorn 48 Tdr. 1 Skp. 3 Fdk. $\frac{1}{2}$ Alb., Gammelskat 29 Rbd. 30 Sk.

e) Den saakaldte Karstens Mark (eller Bjerringgaard, matriculeret under Matr. Nr. 81) beliggende Syd for Byen ved Markskellet og Landvejen til Hobro, af Areal $33^{8520}/_{14000}$ Td. Land, ansat til 3 Td. 5 Skp. 1 Fdk. $1\frac{3}{4}$ Alb. upriv. Hartkorn og Gammelskat 25 Rbd. $39\frac{1}{2}$ Sk.

f) Kirkegaarden Sydvest for Byen, Areal af $4^{1480}/_{14000}$ Tønder.

g) Matr. Nr. 197 Raadhuset paa Gammeltorv med Grund, skyldsat for $49\frac{8}{12}$ Rdb. Grundtakst.

h) Matr. No. 477, Hovedvagten paa Nytorv, skyldsat for $20\frac{7}{8}$ Rdb. Grundtakst samt

i) Matr. No. 591: Det militære Sygehus paa Østergravensgade, skyldsat for $5\frac{6}{12}$ Rdb. Grundtakst.

Under Adfærd efter Loven.

Irettelagt d. 9. Aug. 1858.

Lundby.

Retten hævet.

Johnson. Lundby. Hoymark. Schou.

Udskriftens Rettighed bekræftes.

Aalborg d. 31 Aug. 1858.

Heiberg.

Denne Dom begæres tinglæst som Adkomst for Aalborg Kommune paa de heri anførte Ejendomme, nemlig Ejendommen a) Matr. No. 4, b) Matr. No. 5, c) og d) Matr. No. 80, e) og f) Matr. No. 81 samt g), h) og i).

Aalborg, d. 23. Okt. 1858.

P. U. V.:

Lundby.

Læst i Aalborg Bythings Ret d. 25 Okt. 1858, og protokolleret No. 21, Folio 529.

Johnsen.

Heiberg.

PERSONREGISTER.

- Andersen, Niels, 31.
Aretander, Cathrine, Enkefru, 11.
Benzon, H., Godsejer, 7.
Benzon, Joh., Godsejer, 7, 24, 27, 28, 30.
Berlin, Jens, Købmand, 13, 14,
Berregaard, Lauritz, Doctor juris, Viceborgmester, 16.
Bierregaard, Laurs, 22.
Bjørnsen, Laur., 31.
Bloch, 15, 31.
Bretteville, de L. N., Oberst, 11.
Brøndlund, A., 27.
Christensen, Birgitte, Enkefru, 7.
Christensen, Chr., Godsejer, 7.
Christine, Dronning, 6.
Christian, Frederik, Greve af Levetzau, 16, 22.
Christensen, Laust, 31.
Christensen, Concelliaadinde, 13, 14, 15.
Christian d. Tredie, 5, 24.
Damsgaard, Lars, 13, 14, 15.
Deichmann, Albert, Kæmner, 28.
Frederich d. Anden, 7.
Frederich d. Femte, 23, 28.
Friis, Albert, Rigsraad, 7.
Gleerup, 15, 33.

II

Gleerup, Jens, Godsejer, 24, 27.
Graulev, Anders, Podemester, 13, 14.
Grotum, Justitsraad og Cancelliraad, 16, 24, 27, 30.
Grotum, V., 22.
Gudum, Peder Herman, Dr. thiol, Stiftsprovst, 17, 22, 31, 33.
Hans, Konge, 6.
Hegermann, D. V., Major, 11.
Heiberg 36.
Holek, Stiftsbefalingsmand, 17, 22, 23, 27, 28, 29.
Holmer, Claus, Amtsforvalter, 12.
Holstein 23, 28.
Holm, Søren Larsen, Podemester, 13, 14.
Hübertz, Claus Gregers, Raadmand 16, 22, 27, 28, 30, 33.
Hübertz, Chr. Lassen, Kæmner, 12.
Hylleborg, Christen, Blegmand, 13, 14.
Hojer, Johan, Magister, 11.
Hoymark, 36.
Jacobsen, Anders, 33.
Jacobsen, Morten, 13, 15, 33.
Jensen, Anders, 34.
Jensen, Jørgen, 34.
Jensen, Poul, Slagter. 13, 14, 15.
Johnsen, 36.
Juel, Oluf, 16, 22, 27, 30.
Julstrøm, Niels, 33.
Justson, Ole, 34.
Kierulf, Jens Pedersen, Købmand, 13, 14.
Knudsen, P. C., Lærer, 4.
Kraft, Simon, 30, 33.
Lange, L. L., Apoteker, 11.
Lassen, Tøger, Godsejer, 7.
Lauritsen, Poul, 34.
Laursen, L., 34.
Levetzau, Geheimeraadinde, 33.
Levetzau, Greve til St. Restrup, 8.
Levetzau, C. Fr., Greve, 22.
Lundby, 36.
Lund, Jens, 13, 14.
Madsen, Jens, 33.
Madsen, Søren, 34.

III

- Marsvin, Peder, Godsejer, 24, 27.
Matzen, Madame, 14.
Michelsen, Enkemadame, 13, 14, 15.
Michelsen, Søren, 34.
Mortensen, Erik, 13, 15.
Mortensen, Niels, Doctor, 13, 15.
Mouritsen, Niels, 34.
Nielsen, Jens, 33.
Nielsen, Laust, 33.
Nielsen, Niels, 34.
Nielsen, Poul, 33.
Nielsen, Søren, 34.
Nielsen, S., 33.
Overgaard, I., Kaptejn, Landinspektør, 4.
Olsen, P. T., Landinspektør, 4.
Parsbjerg, Mandrup. Rigsraad, 7.
Pedersen, Anders, 33.
Petersen, Mads Møller, 13, 14.
Povlsen, Lauritz, 13, 15, 33.
Povlsen, Povl, 13, 15, 33.
Qvist, Knud, Kæmner, 21, 29.
Rosenkrantz Jørgen, Rigsraad, 7.
Ryberg, Købmand, Justitsraad, 13, 14.
Rübner, 15, 33.
Schou, 36.
Schuermann, Andreas, Forvalter, St. Restrup, 31, 33.
Seip, Landinspektør, 8, 9.
Solberg, Christian, Borgmester, 16, 22, 24, 27, 28.
Springborg, Chr. Jensen, 14, 15.
Steffensen, C. S. S., 34.
Sørensen, Anders, 34.
Sørensen, Christen, Podemester, 13, 14.
Sørensen, Morten, 34.
Thagaard, Jens, Justitsraad, 14.
Thestrup, Christen, Godsejer, 24, 27.
Thorsøn, Lars Chresten, Navigationslærer, 29.
Thura, de, Generalmajor 8.
Thomsen, Thomas Barthold, Stenhugger, 12.
Torp, Peder, Raadmand, 16 22, 27, 28, 30, 33.
Trap, H. C., 22.

VI

Trap, Laurits, Hemmer, Raadmand, 16, 27, 30.

Trap, Justitsraad,, Hospitalsforstander, 13, 14, 15, 17, 22.

Winde, Laurits, Købmand, 13, 14.

Wognsen, C., 27, 28, 30, 33.

Wormstrup, Chr. Fr., Byfoged, 12, 13.

Wraae, Karen, Enkefru, 7.

Ørsnes, Købmand, 13, 14.

Østergaard, Jesper, 31, 33.

